

Број: 1481

Датум: 20.05.2026. године

АНАЛИЗА РАДА И КОРИШЋЕЊА ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА ЗА 2025. ГОДИНУ

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ НА НИВОУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА

1.1. Организациона структура

На територији Подунавског округа здравствена заштита становништва се обезбеђује на примарном нивоу организације здравствене службе, односно у домовима здравља, као и на секундарном нивоу, односно у општим болницама. Примарни ниво, представља први професионални ниво здравствене заштите који подразумева здравствену заштиту првог контакта, место где се пружа медицинска заштита (дијагноза, лечење и рехабилитација), као и низ активности које се односе на унапређење и очувања здравља и спречавања обољења.

На територији Подунавског округа примарни ниво заштите у 2025. години обезбеђивали су самостални домови здравља: Велика Плана и Смедеревска Паланка, као и дом здравља који је у саставу Здравственог центра „Свети Лука” Смедерево – Дом здравља Смедерево.

1.2. Показатељи функционисања примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа

Основни показатељи функционисања примарне здравствене заштите су: покривеност и обезбеђеност популације здравственом заштитом, коришћење примарне здравствене заштите, оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити као и показатељи садржаја рада, квалитета и ефикасности.

1.2.1. Покривеност и обезбеђеност популације

Просечна удаљеност институција примарне здравствене заштите од корисника на територији Подунавског округа креће се око 10 км, док проценат популације за коју је обезбеђена ПЗЗ одговара укупном броју становника за територију округа (према Процени броја становника РЗС Србије на дан 30.06.2024. године, 173.031 становник).

Од укупног броја запослених радника (на одређено и неодређено време) на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, а који се финансирају из средстава РФЗО, који на дан 31.12.2025. године износи 855 радника, њих 683 (79,9%) су здравствени радници и сарадници а 172 (20,1%) су административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0% (Табела 1).

Табела 1. Укупан број запослених радника (на одређено и неодређено време) који се финансирају из средстава РФЗО у домовима здравља Подунавског округа на дан 31.12.2025. године*

Дом здравља	ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА							Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Стом. сестра/техничар	Немед. радници	УКУПНО
	ЛЕКАРИ			Стомато.	Фарм./Биохем.	Здрав. сарад.	УКУПНО					
	Свега	Опште медицине	Спец.									
Велика Плана	54	31	23	8	0	0	62	9	86	13	45	215
Смедерево	95	44	51	21	0	6	122	21	155	29	82	409
Смед. Паланка	49	15	34	8	1	2	60	10	99	17	45	231
Свега	198	90	108	37	1	8	244	40	340	59	172	855

*(Извор:Табела 6 Извештаја о реализацији плана. Укупан кадар у здравственим установама ПЗЗ на дан 31.12.2025. године)

Од укупног броја здравствених радника и сарадника (683) који су запослени на одређено и неодређено време и финансирају се из средстава РФЗО на нивоу примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа, њих 244 или 35,7% су са високом стручном спремом, а 439 или 64,3% са вишом и средњом стручном спремом (Табела 1).

1.2.2. Коришћење примарне здравствене заштите

Коришћење примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа посматрано је кроз: број прегледа/посета на једног становника/корисника и стопу коришћења.

Посматрајући рад и посете по службама у 2025. години, свих домова здравља Подунавског округа, анализа је показала да:

У оквиру *службе за здравствену заштиту предшколске деце* на нивоу Подунавског округа, коришћење здравствене заштите у 2025. години, код лекара ван саветовалишта остварено је у просеку са 8 посета на једно предшколско дете, а у саветовалишту је било 0,7 посета по једном детету док је код осталих медицинских радника било у просеку 2,1 посета по једном детету.

У *служби за здравствену заштиту школске деце* на нивоу Подунавског округа, у 2025. години, било је у просеку 5,2 посете код лекара по једном школском детету и 1 посета код осталих медицинских радника.

У *служби за здравствену заштиту жена* на нивоу Подунавског округа, у 2025. години, било је у просеку 0,29 посета код лекара ван саветовалишта и просечно 8,2 посете лекару у саветовалишту за труднице и 0,2 посете саветовалишту жена генеративног доба (од 15 до 49 година), док је просечан број посета осталим медицинским радницима био 0,38 посета на једну жену.

У *служби здравствене заштите одраслих* на нивоу Подунавског округа, у 2025. години, реализовано је код лекара у просеку 5,8 посета по једном одраслом кориснику, а код осталих медицинских радника 2,6 посета по једном кориснику.

У служби здравствене заштите радника на нивоу Подунавског округа у 2025. години остварено је код лекара у просеку 1,4 посета по једном запосленом/кориснику и код осталих медицинских радника 1,5 посете по једном запосленом/кориснику.

У служби стоматолошке здравствене заштите (из области денталне медицине) на нивоу Подунавског округа у току 2025. године, било је у просеку 0,44 посета стоматологу по једном становнику/кориснику, реализовано 0,1 пломбирања зуба по једном становнику и извађено је 0,04 зуба на једног корисника, док је протетских радова урађено 6,98 на 1000 одраслих становника.

Табела 2. Посете по службама остварене у оквиру домова здравља Подунавског округа 2025. године

Дом здравља	ПОСЕТЕ											УКУПНО
	зз предшколске деце		зз школске деце		зз жена		зз одраслих		зз радника		Стоматол. зз	
	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	Стоматол. ординација	
Велика Плана	25831	1617	26398	2583	8885	2539	111543	73442	25269	19914	18024	316045
Смедерево	40833	15271	50768	9840	22510	22709	288819	112051	39923	44028	41628	688380
Смедеревска Паланка	26904	5158	33062	6134	7884	3946	190211	76230	0	0	16378	365907
СВЕГА	93568	22046	110228	18557	39279	29194	590573	261723	65192	63942	76030	1370332

Стопа коришћења примарне здравствене заштите, посматрана је као збир свих посета службама примарне здравствене заштите (посете лекару, саветовалишту, осталим медицинским радницима и стоматолошкој служби) (Табела 2.), у односу на укупан број становника. На основу такве анализе показало се да је на територији Подунавског округа сваки становник у 2025. години, у просеку, имао 7,9 посета службама примарне здравствене заштите на годишњем нивоу.

1.2.3. Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити

Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити на територији Подунавског округа анализиран је кроз укупан број посета по једном лекару, као и броја становника по једном лекару у примарној здравственој заштити.

Оптерећеност медицинских радника свих домова здравља Подунавског округа по службама у 2025. години приказана је у Табели 3.

Табела 3. Оптерећеност медицинских радника примарне здравствене заштите по службама на територији Подунавског округа у 2025. години

Redni broj	СЛУЖБА	Посматрани период	Просечан број посета код лекара*	% од дефинисаних мера извршења	Просечан број посета код осталих мед.радника
1.	Здрав. заштита предшколске деце	годишње	4253.1	67.5	787,4
		дневно	20,3		3,7
		у једном сату	2,9		0,5
2.	Здрав. заштита школске деце	годишње	6484.0	102.9	713,7
		дневно	30,9		3,4
		у једном сату	4,4		0,5
3.	Здрав. заштита жена	годишње	3021.5	48.0	1824,6
		дневно	14,4		8,7
		у једном сату	2,1		1,2
4.	Здрав. заштита одраслих	годишње	8948.1	121.7	2900,2
		дневно	42,6		13,8
		у једном сату	6,1		2,0
5.	Здрав. заштита радника	годишње	16298.0	221.7	3761,3
		дневно	77,6		17,9
		у једном сату	11,1		2,6
6.	Здрав. заштита из области денталне медицине	годишње	2054.9	83.5	
		дневно	9,8		
		у једном сату	1,4		

*Просечан број посета код лекара односи се на посете код лекара укупно, односно збир куративних и превентивних прегледа, док се просечан број посета код осталих медицинских радника односи само на куративне услуге.

Према приказаним подацима у Табели бр. 3 може се рећи да је оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу у току 2025. године, пре свега лекара, била највећа у служби здравствене заштите радника са 16298 прегледа годишње, односно 77 прегледа дневно или 11 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника посматраног округа била је такође у служби здравствене заштите радника са 3761 посета годишње, односно 18 посета дневно или 3 посете у једном сату.

Према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС” број 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022, 20/2023, 87/2024, 21/2025, 29/2025, 75/2025 и 86/2025), којим су дефинисане мере извршења у примарној здравственој делатности, подаци из Табеле 3. показују да су извршења лекара

примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа на годишњем нивоу, у појединим службама много нижа од дефинисаних норми (Табела 3).

Број становника по једном лекару у примарној здравственој заштити посматран је као однос укупног броја становника и броја лекара запослених на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу. На основу тако урађене анализе показало се да у Подунавском округу у просеку на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 874 становника ($173031 / 198 = 873,89$).

1.2.4. Рад службе лабораторијске дијагностике и хитне медицинске помоћи

У оквиру службе лабораторијске дијагностике домова здравља Подунавског округа који су рад поменуте службе приказали на нивоу примарне здравствене заштите (ДЗ Велика Плана и ДЗ Смедеревска Паланка), у 2025. години, посматран је укупан број остварених услуга. Услуге лабораторијске дијагностике за амбулантне пацијенте ДЗ Смедерево су приказане у табели која се односи на секундарну здравствену заштиту, заједно са услугама за стационарне пацијенте, јер је ова служба организационо смештена на секундарном нивоу здравствене заштите.

Према годишњем извештају о извршењу Плана рада за 2025. годину, службе лабораторијске дијагностике на нивоу примарне здравствене заштите Подунавског округа, оствариле су укупно 683.835 анализа (Опште хематолошке анализе и анализе хемостазе 104102, Биохемијске и имунохемијске анализе 525659, Биохемијске анализе у урину 50892, Биохемијске анализе у фецесу 3014 и COVID услуге 168), што представља извршење од 96,79% у односу на планиране вредности, а у поређењу са претходном годином број извршених анализа је већи за 3,64%.

Остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) на нивоу округа, без ДЗ Смедерево, код лабораторијских услуга износи око 9 услуга ($683.835/76.245*95%=8,52$).

У 2025. години на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, услуге лабораторије користило је укупно 42942 осигураника, што је за 0,04% мање у односу на претходну годину.

У оквиру служби хитне медицинске помоћи на територији Подунавског округа у 2025. години, реализовано је укупно 164.221 услуга, од којих су 44.817 прегледи лекара (на терену 8.327, први прегледи деце, школске деце и омладине ради лечења 2.254, први прегледи одраслих ради лечења 34.203 и збрињавање особа изложених насиљу 33) и 119.404 дијагностичко терапијских услуга. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Подунавског округа у 2025. години ($36457/173031*1000=210,7$), може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило око 211 лица на 1000 становника.

У поређењу са претходном годином, у оквиру посматране службе, укупан број остварених лекарских прегледа је мањи за 7,46%; а дијагностичко терапијских услуга је мањи за 6,85%.

На територији Подунавског округа у 2025. години, у оквиру санитетског превоза пређено је укупно 1.573.086 километара (без медицинске пратње 1.215.872 км и са медицинском пратњом 357.214 км), што је за 1,28% више укупно пређених километара у поређењу са претходном годином.

ЗАКЉУЧАК

1. Укупан број запослених радника (на одређено и неодређено време), на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, а који се финансирају из средстава РФЗО, на дан 31.12.2025. године, био је 855 радника, од којих су 683 (79,9%) здравствени радници и сарадници а 172 (20,1%) административни и технички радници, што није у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, којим је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0%.

2. У Подунавском округу на једног доктора медицине запосленог у примарној здравственој заштити долази око 874 становника.

3. У току 2025. године, у просеку, сваки становник Подунавског округа имао је око 8 посета службама примарне здравствене заштите, што је непромењено у поређењу са претходном годином.

4. На нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, у току 2025. године, највећа оптерећеност лекара била је у служби здравствене заштите радника, са 16298 прегледа годишње, односно 78 прегледа дневно или 11 прегледа у једном сату, а највећа оптерећеност осталих медицинских радника била је такође у служби здравствене заштите радника са по 3761 посетом годишње, односно 18 посета дневно или 3 посете у једном сату.

5. На основу броја извршених лабораторијских анализа, остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) за ниво Подунавског округа, без ДЗ Смедерево, у 2025. години, износи 9 лабораторијских услуга.

6. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Подунавског округа у 2025. години, може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило око 211 лица на 1000 становника, што је за 3,65% мање у поређењу са претходном годином.

ПРЕДЛОГ МЕРА

На основу Анализе рада и коришћења примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа у 2025. години, могу се предложити следеће мере:

- Потребно је наставити активности на јачању кадровских капацитета примарне здравствене заштите, посебно у службама са повећаном оптерећеношћу лекара и медицинских сестара/техничара, како би се обезбедила већа доступност и квалитет здравствених услуга.

- Омогућити континуирану едукацију за све здравствене раднике и сараднике у области квалитета здравствене заштите, превентивне медицине, комуникације са пацијентима, као и обуку административног кадра за примену дигиталних система у здравству и коришћења савремених медицинских протокала.

- Неопходно је наставити активности на дигитализацији здравственог система, унапређењу електронске документације, као и међусобној повезаности служби ради ефикаснијег рада и брже доступности података.

- Неопходно је унапредити превентивни рад у службама за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине, жена и одраслог становништва, са посебним акцентом на повећање обухвата превентивним прегледима, здравствено-васпитним радом и раним откривањем хроничних незаразних болести.

- Потребно је предузети мере у циљу повећања доступности и коришћења услуга стоматолошке здравствене заштите, кроз јачање превентивних активности и промоцију значаја оралног здравља.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.zzjzpo.rs, e-mail: zavodpo0311@mts.rs
Тел.: 012/522-568; 523-153; Факс: 012/520-913

- Пружити већу подршку раду лекара превентивне медицине у заједници, тамо где људи живе и раде, тамо где се чува здравље народа у циљу сузбијања епидемија заразних болести. Уз здравствену заштиту жена, деце и одраслих особа као и здравствену заштиту из области поливалентне патронаже и кућног лечења са палијативним збрињавањем и здравствене неге, неопходно је акценат примарне здравствене заштите ставити на јачање основних функција превентивне здравствене заштите за све категорије становништва.

- Наставити редовно праћење показатеља рада, коришћења и оптерећености примарне здравствене заштите, ради планирања даљих мера за унапређење доступности, квалитета и ефикасности здравствене заштите становништва Подунавског округа.

- Трагати за одрживим моделима који могу обезбедити бољу доступност здравствене службе свим корисницима здравствене заштите.

Аналізу сачинила:

др мед. Цвија Стојановић
специјалиста социјалне медицине

Центар за промоцију здравља,
анализу, планирање, организацију
здравствене заштите,
информатику
и биостатистику у здравству

Завод за јавно здравље Пожаревац

В.Д. Директор
др мед. Ана Јовановић